

รายงานประจำปี 2562

บทสรุปผู้บริหาร

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาของชุมชน การพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง การสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ทำหน้าที่ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา รวมถึงการพัฒนาตามสภาพภูมิสังคมของพื้นที่สูง โดยใช้ลุ่มน้ำเป็นขอบเขตการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Approach) ใช้กระบวนการเชื่อมโยงงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนและขยายผลการดำเนินงานตามแนวทางโครงการหลวง ในการสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ชุมชนบนพื้นที่สูงให้มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดี ควบคู่กับการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนให้เป็นตัวอย่างและเป็นแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน เพื่อขยายการพัฒนาไปสู่หมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่สถานีวิจัยและศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 39 แห่ง 468 กลุ่มบ้าน พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 44 แห่ง 616 กลุ่มบ้าน โครงการ "รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" 129 กลุ่มบ้าน และ ศคช. 785 กลุ่มบ้าน ขณะเดียวกันได้เชื่อมโยงงานอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนการดำเนินงานกับโครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง รวมถึงการเชื่อมโยงงานกับสำนักอื่น ๆ ของสถาบัน ร่วมกับการดำเนินงานตามภารกิจหลัก คือเป็นแหล่งเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยและพระบรมวงศานุวงศ์ แหล่งรวบรวมและเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหลวง การรวบรวมและจัดแสดงพรรณไม้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล 546.4516 ล้านบาท ดำเนินงานภายใต้ 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การวิจัย การสนับสนุนงานโครงการหลวงและพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ และการบริหารและพัฒนาองค์กร ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 99.27 ผลการเบิกจ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณรวมผูกพัน เป็นเงิน 542.12 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.21 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายการให้บริการ ปี 2562 อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดงบประมาณ ดังนี้

การวิจัย

ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อสืบสานพระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระปฐมบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชนบนพื้นที่สูง ด้วยการรักษาและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยและการเรียนรู้ของโครงการหลวงในการเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน รวมทั้งต่อยอดและขยายผลสำเร็จของโครงการหลวงไปสู่พื้นที่สูงอื่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีจำนวนโครงการวิจัยที่ดำเนินการ 45 โครงการหลัก 87 โครงการย่อย ภายใต้ 5 แผนงาน

แผนงานวิจัย	จำนวนโครงการ		งบประมาณ (บาท)
	โครงการหลัก	โครงการย่อย	
1. แผนงานการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลิตผลเกษตร	25	49	45,750,000
2. แผนงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนานวัตกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง	3	7	9,150,000
3. การวิจัยระบบเกษตรนิเวศพื้นที่สูง การวิจัยเชิงพื้นที่	5	13	5,300,000
4. แผนงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบนพื้นที่สูง	9	15	13,100,000
5. แผนงานการบริหารจัดการองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัย	3	3	8,200,000
รวม	45	87	81,500,000

การกำหนดโจทย์วิจัยของสถาบัน พิจารณาจากความต้องการงานวิจัยจากมูลนิธิโครงการหลวง และเกษตรกรหรือชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ภายใต้การทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย นักพัฒนาในพื้นที่ และเกษตรกร รวมทั้งความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพื้นที่จริงของเกษตรกรเป็นพื้นที่ทดลองหรือดำเนินงานวิจัย เพื่อให้ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์โดยตรงต่อชุมชนท้องถิ่น สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร ตลอดจนการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละภูมินิเวศบนพื้นที่สูง

ผลการดำเนินงาน

ด้านการวิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของผลิตผลเกษตร

ต่อยอดองค์ความรู้จากโครงการหลวง และนำไปทดสอบใช้ในพื้นที่ดำเนินงานของสถาบัน โดยเฉพาะองค์ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตพืชและสัตว์ให้ผลผลิตมีปริมาณและ/หรือคุณภาพสูงขึ้น จำนวน 25 โครงการ มีองค์ความรู้และนวัตกรรมพร้อมนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจภาคเกษตรที่สำคัญ ได้แก่

1) องค์ความรู้ด้านพันธุ์พืชและสัตว์ที่มีศักยภาพและเหมาะสมสำหรับพื้นที่สูง (พืช 448 พันธุ์ สัตว์ 2 ชนิด 1 พันธุ์) ประกอบด้วย

พันธุ์พืช : กลุ่มพืชไร่ พันธุ์ข้าวท้องถิ่นบนพื้นที่สูง 429 พันธุ์ (พันธุ์ข้าวไร่ 262 พันธุ์ และพันธุ์ข้าวนา 167 พันธุ์) พันธุ์ข้าวท้องถิ่นที่มีคุณค่าทางโภชนาการ 2 พันธุ์ พันธุ์ข้าวทนทานต่อแมลงบนพื้นที่สูง 3 พันธุ์ และพันธุ์ข้าวท้องถิ่นลูกผสมทนทานต่อแมลงบนพื้นที่สูงไม่ไวต่อช่วงแสง และมีคุณค่าทางโภชนาการ 2 สายพันธุ์ **สายพันธุ์ เหมพ** THC ต่ำ และมีเปอร์เซ็นต์เส้นใยสูง 3 สายพันธุ์ ส่วนพันธุ์เหมพที่มีปริมาณ THC ต่ำ และมีปริมาณน้ำมันในเมล็ดสูง พันธุ์เหมพที่มีปริมาณ THC ต่ำ และไม่ตอบสนองต่อช่วงแสง พันธุ์เหมพชนิด Monoecious และเหมพสายพันธุ์แท้ **ธัญพืช** คัดเลือกพันธุ์ถั่วแดงหลวง ถั่วขาว ที่มีผลผลิตสูงและมีคุณภาพดี และพันธุ์งาหอมที่มีผลผลิตและคุณค่าทางโภชนาการสูง **กลุ่มพืชผัก** พันธุ์มันเทศญี่ปุ่นที่เหมาะสมสำหรับบนพื้นที่สูง 3 ระดับความสูง 5 พันธุ์ และพันธุ์กระเทียมที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงสำหรับปลูกบนพื้นที่สูง 2 พันธุ์

กลุ่มไม้ผล พันธุ์ไม้ผลที่มีศักยภาพในการผลิต ได้แก่ เสาวรส 1 พันธุ์ และแบล็คเบอร์รี่ 1 พันธุ์ **พันธุ์สัตว์ : ไก่** สายพันธุ์ไก่พื้นเมืองบนพื้นที่สูงที่มีศักยภาพในการนำมาส่งเสริมแก่เกษตรกร 1 สายพันธุ์ **ผึ้ง** ชนิดผึ้งที่เหมาะสมในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผสมเกสรในอาโวคาโด พืช และกาแฟ 2 ชนิด

2) องค์ความรู้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพพืชและสัตว์ ประกอบด้วย

องค์ความรู้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพพืช (ข้าว เหมพ ไชคิลเขียว ไชคิลแดง คอส ถั่วแขกอินทรี มันทะญี่ปุ่น กระเทียม กาแฟ อราบิก้า ส้ม เคนกูสเบอร์รี่ ราสเบอร์รี่ แบลคเบอร์รี่ สตอว์เบอร์รี่ องุ่น วานิลลิคและบัวดิน) 28 เรื่อง

องค์ความรู้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสัตว์ (สุกร แกะชน และผึ้ง) 9 เรื่อง

3) องค์ความรู้เทคโนโลยีการแปรรูปพืช (เลมอน และกาแฟอราบิก้า) 2 เรื่อง และ**การแปรรูปสัตว์** (แกะชน ไก่กระดูกดำ ไก่เบรส และสุกรลูกผสม) 8 เรื่อง

4) การพัฒนาระบบก๊าซชีวภาพเพื่อเป็นพลังงานทดแทน ได้แก่ เครื่องยนต์ก๊าซชีวภาพขนาดเล็กสำหรับการผลิตกระแสไฟฟ้า แหล่งพลังงานสำหรับเครื่องปั้มน้ำ เครื่องปั้มน้ำ และเครื่องบดเมล็ดพืช อาหารสัตว์ รวม 6 ชุด

5) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว 13 ชนิดพืช ได้แก่ ว่างส์กีศ มันทะศญี่ปุ่น และพืชผัก 11 ชนิด ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 8 แห่ง

6) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเกษตรทดแทนการใช้สารเคมี ได้แก่ ต้นแบบชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคลำต้นเน่า *Botrytis cinerea* ของพริก พร้อมทั้งวิธีการใช้

7) ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สินค้าหัตถกรรมจากเส้นใยเฮมพ์อุตสาหกรรม 2 ผลิตภัณฑ์ ส่วนผลิตภัณฑ์จากเส้นใยเฮมพ์สำหรับเครื่องแต่งกายทหารอยู่ระหว่างการทดสอบ และบรรจุภัณฑ์เก็บรักษาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจากสัตว์ 3 รูปแบบ

ด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อต่อยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนานวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง

ศึกษา รวบรวมและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของชนเผ่าบนพื้นที่สูงเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรและยาพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพเบื้องต้น รวมทั้งการวิจัยต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูงที่มีศักยภาพนำมาเป็นส่วนประกอบสำคัญของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น กลุ่มยาสมุนไพรขับสารพิษ กลุ่มผลิตภัณฑ์เวชสำอาง และกลุ่มผลิตภัณฑ์สำหรับคนและ/หรือสัตว์ ผลผลิตงานวิจัยที่สำคัญประกอบด้วย

1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์จากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูง 11 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบสำหรับแม่และเด็ก 3 ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ต้นแบบบำรุงผิวหน้าสำหรับผู้ชายในรูปแบบเซรั่ม 2 ผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ต้นแบบเครื่องสำอางนาโนบำรุงผิวหน้าและเส้นผม 6 ผลิตภัณฑ์

2) การต่อยอดต้นแบบผลิตภัณฑ์จากงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ระดับชุมชนและเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ (ดูแลผิวหน้าและผม) 4 ผลิตภัณฑ์ และส่งมอบให้กับมูลนิธิโครงการหลวงเพื่อการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ รวมทั้งถ่ายทอดวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหน้าและเส้นผมให้กับชุมชน 2 ผลิตภัณฑ์

3) การวิจัยและพัฒนาพืชสมุนไพรและยาพื้นบ้านบนพื้นที่สูง ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์ชุมชน 2 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ชาขมมะขามป้อม และชาสมุนไพรขิง (บ้านก๊วโป่ง ศูนย์ฯ วัดจันทร์) ได้รับการยกระดับเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ดีในการผลิตอาหาร (GMP) (2) องค์ความรู้การใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรและยาพื้นบ้าน 262 ชนิด 25 ตำรับ และ (3) การสนับสนุนชุมชนคุ้มครองสมุนไพรพื้นที่เขตอนุรักษ์สมุนไพรและถิ่นกำเนิด 1 พื้นที่

4) การวิจัยผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นที่สูง ได้แก่ ตำรับขับสารพิษ (สังหุย) โดยศึกษาฤทธิ์ต้านออกซิเดชันของสารสกัดสังหุย ฤทธิ์ต้านสารพิษสารเคมีฆ่าแมลงในสัตว์ทดลอง และการทดสอบความเป็นพิษ

การวิจัยระบบเกษตรนิเวศพื้นที่สูงและการวิจัยเชิงพื้นที่

สร้างองค์ความรู้ร่วมกับเกษตรกรและนักพัฒนา ในการแก้ปัญหาการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ของชุมชน

รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการใช้ที่ดินเพื่อยกระดับการเกษตรของท้องถิ่น ที่มีความสมดุลของระบบเกษตร 4 มิติ ได้แก่ ผลผลิตภาพ (productivity) เสถียรภาพ (stability) ความยั่งยืน (sustainability) และความเสมอภาค (equity) โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับเกษตรกรจำนวน 94 ราย และกลุ่มผลิตชาเมี่ยง 1 กลุ่ม ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 5 ภูมิสังคัม ประกอบด้วย ชุมชนที่มีฐานจากการปลูกฝิ่น ชุมชนป่าเมี่ยง ชุมชนทำนาเป็นหลัก ชุมชนข้าวไร่-ข้าวโพด และพื้นที่เขตร้อนองค์ความรู้สำคัญเพื่อแก้ปัญหาและยกระดับการเกษตรของชุมชน ทั้ง 5 ภูมิสังคัม มีดังนี้

ชุมชนที่มีฐานจากการปลูกฝิ่น : ชนิดและพันธุ์ไม้ผลยืนต้นทางเลือกที่เหมาะสมกับพื้นที่ระดับความสูง 800-1,000 และสูงกว่า 1,000 เมตร วิธีการบำรุงดินในสวนกาแฟอราบิก้าอินทรีย์ และวิธีการจัดการแมลงศัตรูข้าวนาแบบผสมผสาน

ชุมชนป่าเมี่ยง : ช่องทางการตลาดและการยกระดับผลผลิตเป็นชาอินทรีย์ วิธีการเลี้ยงผึ้งและชันโรงร่วมในสวนเมี่ยงและสวนกาแฟ

ชุมชนทำนาเป็นหลัก : วิธีการจัดการแมลงศัตรูข้าวแบบผสมผสาน ผลกระทบของการแปรปรวนสภาพภูมิอากาศต่อระบบการปลูกข้าวของชุมชน และชนิดและพันธุ์ไม้ผลยืนต้นทางเลือกและไผ่บนพื้นที่ลาดชัน

ชุมชนปลูกข้าวไร่-ข้าวโพด : ชนิดและพันธุ์ไม้ผลยืนต้นเศรษฐกิจทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และวิธีการจัดการแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสานในการปลูกมันเทศญี่ปุ่นหลังนา

พื้นที่เขตร้อน : รูปแบบการเกษตรที่เพียงพอต่อการดำรงชีพของเกษตรกร วิธีการจัดการดินในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังเดิมให้มีความอุดมสมบูรณ์ที่เหมาะสมต่อการปลูกไม้ผลและพืชผักในโรงเรือน และการเลี้ยงสุกรสายพันธุ์โครงการหลวงร่วมกับอาหารสัตว์จากวัสดุทางการเกษตรที่มีในชุมชน

ด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบนพื้นที่สูง

วิจัยเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูพืชและเห็ดท้องถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชนบนพื้นที่สูง มีการนำองค์ความรู้การใช้ประโยชน์พืชอาหารสมุนไพรท้องถิ่นไปขยายผลในพื้นที่ใหม่ จำนวน 686 ชนิด และดำริยาสมุนไพร 24 ตำรับ เพาะขยายพันธุ์และเขตกรรมพืชท้องถิ่นหายากและมีศักยภาพ 7 ชนิด ได้แก่ หงส์พาคำ ลิลลี่ป่า มะเขาควย น้อยหน้าเครือ ตีนอุ้งดอย ส้มหยู และส้มกุ้ง มีชุมชนต้นแบบด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ 7 ชุมชน ขยายผลหลักสูตรท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู

ความหลากหลายทางชีวภาพในการเรียนการสอน
ของโรงเรียน และผู้ชุมชน นอกจากนี้ ชุมชนยัง
สามารถเพาะเลี้ยงเห็ดที่เป็นอาหาร 10 ชนิด ได้แก่
เห็ดเพาะ เห็ดโคน เห็ดขอน เห็ดลม เห็ดหูหนู เห็ด
หัวลิง เห็ดแครง เห็ดตับเต่า เห็ดฟาง และเห็ดสกุล
นางรม รวมถึงการใช้ประโยชน์ไฟโตเคมีในดิน
ต่าง ๆ สำหรับการวิจัยด้านการบริหารจัดการดิน
และสิ่งแวดล้อมชุมชน ชุมชนในพื้นที่โครงการ
หลวงได้รับการรับรองเป็น "ชุมชนคาร์บอนต่ำ
อย่างยั่งยืน" 12 ชุมชน ในระดับดีเยี่ยม 11 ชุมชน
และระดับดีมาก 1 ชุมชน

ด้านการบริหารจัดการองค์ความรู้ นวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาจาก งานวิจัย

นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ทั้งใน
พื้นที่โครงการหลวงและพื้นที่สูงทั่วไป และพัฒนา
ยกระดับเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยและ
พัฒนาระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและ
ระดับนานาชาติ โดยนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัย
ไปถ่ายทอดสู่เกษตรกรและนักพัฒนาในพื้นที่
ดำเนินงานสถาบัน จำนวน 20 เรื่อง คัดเลือกผล
งานวิจัยหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการ
พัฒนาต่อยอด/ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของ ยื่นขอ
จดทะเบียน/จดแจ้งทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ที่เกิด
จากผลงานวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญาของ
ชุมชนบนพื้นที่สูง 13 รายการ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ 3
รายการ อนุสิทธิบัตร 5 รายการ
เครื่องหมายการค้า 2 รายการ และภูมิปัญญาการ
แพทย์แผนไทย 3 รายการ ปัจจุบัน มีผลงานวิจัย
และสิทธิของชุมชน จำนวน 123 รายการ ได้รับการ
คุ้มครองแล้ว 85 รายการ

การสนับสนุนงานโครงการหลวงและ พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

สถาบันใช้รูปแบบการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ชุมชนบนพื้นที่สูง ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มุ่งเน้นการเสริมสร้าง สนับสนุน ชุมชนบนพื้นที่สูงในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 39 แห่ง ให้มีศักยภาพในการเป็นศูนย์เรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน สามารถให้บริการการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีมาตรฐานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ด้านการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการขยายผลความสำเร็จของโครงการหลวงไปพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงอื่น ๆ ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 33 แห่ง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะ 11 แห่ง โครงการ "รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" 11 แห่ง และพื้นที่โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง 14 จังหวัด โดยเน้นบูรณาการงานวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน และถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อยกระดับการพัฒนาและพึ่งพาตนเองของชุมชน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสม ให้ตอบสนองต่อการดำรงชีพของชุมชนและรองรับการเปลี่ยนแปลง เช่น การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนามาตรฐานคุณภาพผลผลิตและความปลอดภัย การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร และการสร้างความตระหนักในคุณค่าและความสามารถของชุมชนในการฟื้นฟูความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงพัฒนาและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน ตลอดจนการบูรณาการแผนระดับต่าง ๆ และมีแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเป็นกรอบการดำเนินงาน ได้แก่ แผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560 - 2564) แผนแม่บทโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560 - 2564) แผนปฏิบัติการ "โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะ" ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2562 - 2564) แผนแม่บทโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560 - 2564) และแผนแม่บทโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2561 - 2564)

ผลการดำเนินงาน

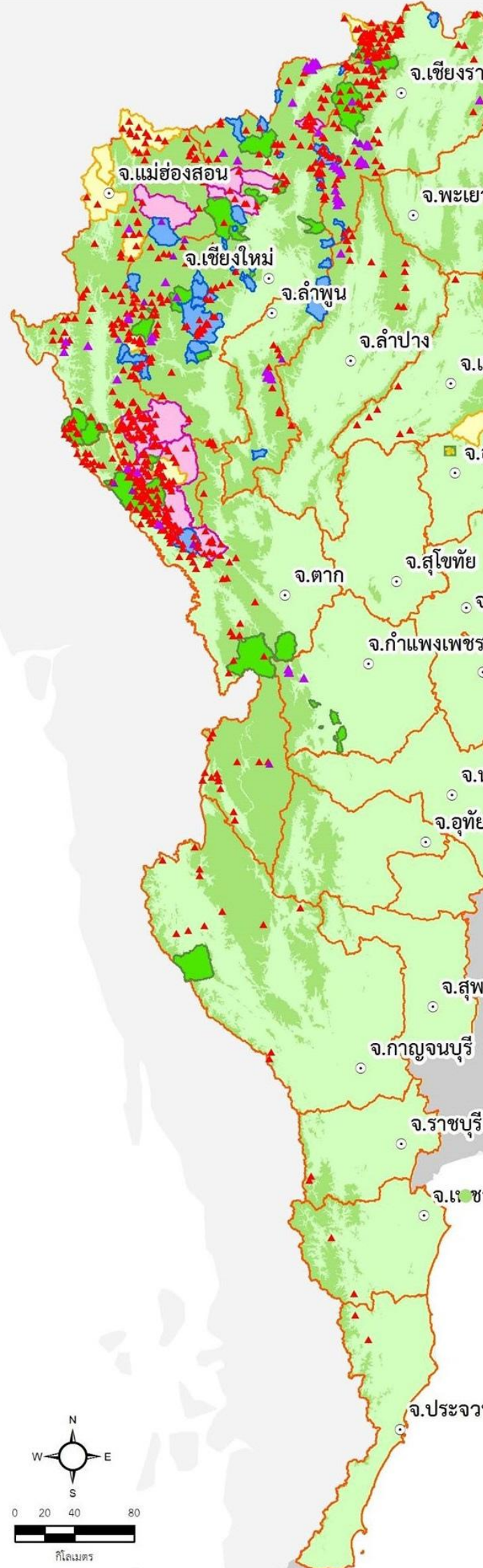
การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้กลไกกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำและประชาคมแผนชุมชน นำไปสู่การกำหนดประเด็นการวิจัยของพื้นที่และแนวทางการพัฒนาเพื่อชุมชนบนพื้นที่สูง ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สถาบันได้ดำเนินการพัฒนาคอบคลุมทุกมิติ ได้แก่

การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีตลาดรองรับ

เกษตรกรบนพื้นที่สูง จำนวน 93,836 ราย ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง และได้รับการสนับสนุนการผลิตภายใต้ระบบการผลิตตามมาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP) ในกลุ่มผู้ปลูกพืชผัก ไม้ผล ข้าว พืชไร่ ชา กาแฟ เห็ด และไม้ดอก เพื่อจำหน่ายในช่องทางตลาดและการจำหน่ายผลผลิต ได้แก่ ตลาดออนไลน์ ตลาดโครงการหลวง ตลาดนัดชาวดอย ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ และภาคเกษตรกรรณารวมถึงการพัฒนาระบบตลาดและสินค้าเกษตร โดยสถาบันเกษตรกรให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงใน 20 จังหวัด สร้างรายได้ 373.635 ล้านบาท

การสร้างเสริมความเข้มแข็งของคนและชุมชน

พัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนให้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต 323 กลุ่มบ้าน ส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชน ที่เน้นให้ชุมชนสามารถดำเนินการได้เอง และนำแผนชุมชนไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูง 226 ชุมชน ยกย่องผู้นำเกษตรกรให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงบนพื้นที่สูง 664 ราย และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการตลาดและสถาบันเกษตรกรเพื่อบริหารจัดการตนเอง พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มในชุมชนไปสู่สถาบันเกษตรกร โดยมีสถาบันเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 79 กลุ่ม สมาชิก 2,493 คน เงินทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 19.30 ล้านบาท

ประกอบด้วยสหกรณ์ 8 กลุ่ม กลุ่มเตรียมสหกรณ์ 8 กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 28 กลุ่ม และกลุ่มพึ่งตนเอง 35 กลุ่ม

การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน

ใช้การจัดทำขอบเขตที่ดินรายแปลงและการบริหารจัดการพื้นที่ตามแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการกำหนดขอบเขตการใช้ที่ดิน ที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน และพื้นที่ป่า เพื่อปรับระบบการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใน 31 ชุมชน นอกจากนี้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าระบบนิเวศต้นน้ำ ป่าเปียก ป่าพื้นบ้านอาหารชุมชน และปลูกเป็นแนวเขตกันชน พื้นที่ป่า/ที่ทำกิน โดยใช้รูปแบบการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง 775 ไร่ สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการดูแลรักษาป่าโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PES) 1,270 ไร่ ลดพื้นที่การปลูกข้าวโพด ลดพื้นที่ปลูกข้าวโพด 20,019.07 ไร่ ทำแนวกันไฟเพื่อป้องกันไฟป่าและลดปัญหาหมอกควัน ระยะทาง 331 กิโลเมตร สร้างฝายชะลอน้ำ 106 ฝาย สนับสนุนกิจกรรมการปลูกหญ้าแฝก เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 33 พื้นที่ 1,835,000 ไร่

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นโดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สนับสนุนการผลิตทางการเกษตรเพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต โดยปรับปรุงซ่อมแซม ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในศูนย์เรียนรู้ จัดทำระบบไฟฟ้าสำนักงาน รวมถึงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร สนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก และกระจายน้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตร และใช้ในการอุปโภคบริโภค เช่น การขุดบ่อพวง ถังพักน้ำ สร้างฝายถาวร ฝายกึ่งถาวร ระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น ใน 30 พื้นที่ 34 แห่ง ถนน แหล่งน้ำ และโรงคัดบรรจุผลผลิต

การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็น แหล่งเรียนรู้

พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นแหล่งเผยแพร่และเรียนรู้พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ เสริมสร้างการเรียนรู้ศาสตร์พระราชา งานโครงการหลวง งานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ความหลากหลายทางชีวภาพ การเกษตรและวัฒนธรรม สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน จัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ กิจกรรมบริการสังคม และกิจกรรมสาธารณประโยชน์ พัฒนามาตรฐานการจัดการแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและงานโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการให้บริการผู้ใช้บริการกลุ่มต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการให้บริการที่ดี รวมทั้งการเป็นจุดเชื่อมโยงด้านการตลาดของสินค้าและผลิตภัณฑ์จากเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง และสร้างความร่วมมือและกิจกรรมที่ได้ทำข้อตกลงร่วมมือกับหน่วยงานภาคีทั้งภายในและต่างประเทศ

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผู้เรียนรู้และผู้เข้ารับบริการของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป จำนวน 916,838 ราย สร้างรายได้ให้กับเกษตรบนพื้นที่สูงจากการจัดซื้อพรรณไม้และผลผลิตจากเกษตรกรรม 21.76 ล้านบาท มีกิจกรรมสำคัญดังนี้

องค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสตร์พระราช พระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 9 และรัชกาลที่ 10 โครงการตามแนวพระราชดำริต่าง ๆ และโครงการหลวง

จัดนิทรรศการ "236 ปี ได้รู้พระบารมีจักรีวงศ์" และฐานเรียนรู้เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์พระราช ได้แก่ ฐานเรียนรู้สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ สวนป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ฐานเรียนรู้ไม้ผล ฐานเรียนรู้พืชไร่ดิน ฐานเรียนรู้พืชทะเลทราย ฐานเรียนรู้โลกแมลง สวนสมุนไพร การจำลององค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 ศูนย์ มาจัดแสดง นอกจากนี้ จัดนิทรรศการวันดินโลก และเสวนาเรื่อง ลดมลพิษทางดิน เพื่อผลิตอาหารปลอดภัย และให้บริการหนังสือที่เกี่ยวข้องกับพระราชกรณียกิจ

ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ นอกจากนี้ ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้เข้าร่วมถวายความจงรักต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยและพระบรมวงศานุวงศ์ผ่านกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร กิจกรรมถวายพระพรชัยมงคลเฉลิมพระเกียรติเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 10 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

องค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ

ให้บริการศูนย์การเรียนรู้ทางพฤกษศาสตร์การเกษตรและความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง มีการพัฒนาฐานข้อมูลพรรณไม้สำหรับประชาชน และมีพรรณไม้จัดแสดง 15,214 รายการ และดำเนินการจัด

การบริหารและพัฒนาองค์กร

พัฒนาสถาบันให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พัฒนาและยกระดับการปฏิบัติงานและการปรับปรุงงานให้มีคุณภาพ มีความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการข้อมูล และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนและติดตามประเมินผล การเข้าถึงองค์ความรู้ของเกษตรกร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนานาชาติ รวมถึงความพึงพอใจของผู้ได้รับบริการและความเชื่อมั่นตามหลักธรรมาภิบาลต่อการทำงานของสถาบัน

ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ดำเนินงานยกระดับการปฏิบัติงานและการปรับปรุงกระบวนการทำงานภายในองค์กร ให้มีคุณภาพตามแนวทางพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 มีการทำงานอย่างเปิดเผยกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน มีการทำงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย โดยอาศัยปัจจัยหลักสำคัญคือ การสานพลังทุกภาคส่วน การสร้างนวัตกรรม และการปรับเข้าสู่การเป็นดิจิทัล นอกจากนี้ บริหารงานโดยมีการกำกับกิจการที่ดี ยึดหลักธรรมาภิบาลและจัดทำแผนควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง รวมทั้งพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ จัดทำกลยุทธ์เชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบัน สนับสนุนนโยบายและการติดตามประเมินผล โดยให้หน่วยงานภายนอกสำรวจ วิเคราะห์ ข้อมูลที่สะท้อนการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการดำเนินงาน ทั้งนี้ จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ได้รับบริการและความเชื่อมั่นตามหลักธรรมาภิบาลต่อการทำงานของสถาบัน อยู่ที่ร้อยละ 87.48 ความพึงพอใจของผู้รับบริการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ อยู่ที่ร้อยละ 86.10

ผลการดำเนินงาน

การเข้าร่วมการประเมินมาตรฐานต่างๆ

- การประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 อยู่ในระดับ A ผลคะแนนรวม 89.14 คะแนน
- ด้านการบริการภาครัฐและการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ได้รับรางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Award) ประจำปี 2562 รางวัลแห่งเกียรติยศที่มอบให้หน่วยงานที่ได้มุ่งมั่นปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จมีความเป็นเลิศ 3 รางวัล จาก 2 สาขา ประกอบด้วย **สาขาการบริการภาครัฐ** ประเภทพัฒนาการบริการ ระดับดี จากผลงาน “การบริการที่เป็นเลิศ เปิดโอกาสการพัฒนาอย่างยั่งยืน (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะ)” **สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม** ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) ระดับดี จาก 2 ผลงาน ได้แก่ 1) “คนสร้างป่า” ต้นแบบการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

- รับการตรวจประเมินสำนักงานสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Office) ได้รับรางวัลตราสัญลักษณ์ G - Green ระดับดี (G ทองแดง) พื้นที่อาคาร 2 สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รับรางวัลหน่วยงานที่ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพื้นฐานและบริการที่รองรับ IPv6 4 ด้าน ในระบบ DNS, Mail, Web, และ DNSSEC โดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การพัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศ

ให้เอื้อต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ (1) ระบบคำขอตั้งงบประมาณและระบบบริหารโครงการและงบประมาณ (2) ระบบติดตามและประเมินผล (3) ระบบแจ้งเรื่องร้องเรียนออนไลน์ (4) ระบบบริหารจัดการงานด้านทรัพยากรมนุษย์ (5) ระบบการติดตามการจัดซื้อจัดจ้าง (6) ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ (E - Learning) และ (7) ระบบฐานข้อมูลสิ่งก่อสร้าง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นได้อย่างรวดเร็ว โดยดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และพัฒนาปรับปรุงเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่และให้บริการข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ เกษตรกรบนพื้นที่สูง และประชาชน

ทั่วไป สามารถเข้าถึงข้อมูลจำเป็น ลดความเหลื่อมล้ำด้าน การเข้าถึงข้อมูลและบริการภาครัฐ และเพิ่มโอกาสการ ตัดสินใจต่าง ๆ

การพัฒนาบุคลากร

ให้ความสำคัญกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Human Resource Development) เพื่อพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะ บุคลากร ให้สอดคล้องสนับสนุนภารกิจสถาบัน มีความ เป็นมืออาชีพในการพัฒนาพื้นที่สูงตามแบบโครงการ หลวง มีความรับผิดชอบ ยึดหลักการทำงานแบบบูรณา การ สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก มีคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีสมรรถนะด้านต่าง ๆ ได้แก่ สมรรถนะหลักองค์กร การวิจัย พัฒนา และสมรรถนะหลักบุคลากร สมรรถนะ ทางการบริหาร และสมรรถนะกลุ่มงานเสริมสร้างความรู้ ทักษะ เพื่อให้บุคลากรเป็นผู้มีความรู้และทักษะที่สามารถ ปฏิบัติงานได้หลายด้าน (Multi - Skill) และหลักสูตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวม 49 หลักสูตร

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนานาชาติ

เผยแพร่ผลสำเร็จของโครงการหลวง และพัฒนา บุคลากรของโครงการหลวงและสถาบัน ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านพัฒนาการเกษตรบน พื้นที่สูงและการทดแทนพืชเสพติดกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยจัดนิทรรศการเผยแพร่ โครงการหลวงในงาน Food Week Korea 2018 ณ สาธารณรัฐเกาหลี และดำเนินงานโครงการความร่วมมือ ทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงกับต่างประเทศ ใน 3 ประเทศ ได้แก่ โครงการความร่วมมือทางวิชาการ ไทย - ภูฏาน โครงการความร่วมมือทางวิชาการไทย - เมียนมา และโครงการความร่วมมือทางวิชาการไทย - ลาว ได้เข้าร่วมประชุมด้านการพัฒนาทางเลือกในระดับ นานาชาติ

ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการยาเสพติด สมัยที่ 62 (CND 62) ณ สาธารณรัฐออสเตรเลีย และการสัมมนาเชิง ปฏิบัติการ Scaling Alternative Development in the Mekong: Expert Group Workshop & Field Visit ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากนี้ บุคลากร สถาบันได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การวิจัยและพัฒนาพื้นที่ สูงกับเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงได้รับการ ฝึกอบรมและศึกษาดูงานต่างประเทศ และเชิญผู้ เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาให้ความรู้และคำปรึกษาใน ประเทศไทย

การดำเนินงานระยะต่อไป ปีงบประมาณ พ.ศ.2563

น้อมนำพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงสืบสาน รักษา ต่อยอด พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทานไว้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สูง เพื่อให้ชุมชนบนพื้นที่สูงมีรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต สังคมมีความเข้มแข็ง รักษาวัฒนธรรมของท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยใช้องค์ความรู้และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการทำงานพัฒนาพื้นที่สูงอย่างมืออาชีพ ดำเนินงานสนับสนุนโครงการหลวงให้เป็นต้นแบบการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนและขยายผลสำเร็จของโครงการหลวงไปสู่พื้นที่สูงอื่น

เน้นพัฒนาและบริหารองค์การให้เป็นองค์การสมรรถนะสูง ทันสมัย เท่าทันการเปลี่ยนแปลงประเด็นท้าทายต่าง ๆ ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศ และนำระบบดิจิทัลมาใช้ปรับเปลี่ยนการทำงาน เพื่อยกระดับการให้บริการและการบริหารจัดการข้อมูล ยกระดับการบริหารจัดการ ขับเคลื่อนองค์การสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้นำในการร่วมปฏิบัติงานกับสถาบัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน		ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด	
ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2563	
1. สนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สูง			
• จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จพร้อมนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความมั่นคงด้านอาหารและสร้างรายได้ภายใต้ระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	50	
2. ประชาชนเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาตามแนวทางโครงการหลวงและเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ผ่านแหล่งเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ และการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ			
• จำนวนผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้โครงการหลวงและโครงการพระราชดำริ	ราย	828,000	
• ร้อยละเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงได้นำองค์ความรู้โครงการหลวงไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	86	
3. การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ			
• ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานแผนปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ	ร้อยละ	80	

**ชุมชนบนพื้นที่สูงมีความอยู่ดีมีสุข
ด้วยการวิจัยและพัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอดงานโครงการหลวง
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

การกำกับดูแลองค์กร

คณะที่ปรึกษาพิเศษ

- นายจรัสธาดา กรรณสูต ประธานที่ปรึกษา
- นายอำพน กิตติอำพน ที่ปรึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ
- นายอัษฎพร จารุจินดา ที่ปรึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ
- รองศาสตราจารย์ อุนารุจ บุญประกอบ ที่ปรึกษาพิเศษจากสถาบันการศึกษา

ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

- นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา

คณะกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

นางมิ่งขวัญ วิษยรังสฤณี	ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
พลเรือเอก ปวีตร รุจิเทศ	กรรมการ
นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	กรรมการ
นายวิจารณ์ สีมาฉายา	กรรมการ
นายชลิต ชูจร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเกษตร
นายदनุชา สีนวานนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาสังคม
นางสาวลดาวัลย์ คำภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐกิจและการตลาด
คุณจันทน์ ธนรักษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ
นายมนตรี กาญจนจิตรรา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงบประมาณ
นายวิรัตน์ ปราสาทฤกษ์	กรรมการและเลขานุการ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)